

ПРАВИЛНИК

О КРИТЕРИЈУМУ ФОРМАТИВНОГ И
СУМАТИВНОГ ОЦЕЊИВАЊА

Стручног већа друштвених наука

ОШ „Вук Караџић“, Лозница

Руководилац Стручног већа друштвених наука:

Сања Симић де Граф

На основу ПРАВИЛНИКА о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020., Стручно веће друштвених наука ОШ „Вук Караџић“ Лозница доноси

Правилник

о критеријуму формативног и сумативног оцењивања

Стручног већа друштвених наука ОШ „Вук Караџић“, Лозница

Предмет Правилника

Члан 1

Овим правилником утврђују се начин, поступак и критеријуми формативног и сумативног оцењивања успеха из предмета друштвених наука (српски језик, енглески језик, италијански језик, руски језик и историја) на основу **ПРАВИЛНИКА о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.**

Обавештавање о оцењивању

Члан 2

На почетку школске године ученици, родитељи, односно други законски заступници обавештавају се о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени из предмета српски језик, енглески језик, италијански језик и историја. Ученици се обавештавају лично а одељењске старешине се информишу да обавесте родитеље и друге законске заступнике да је Правилник постављен на сајту школе.

Наставник је у обавези да преко одељењског старешине благовремено обавештава родитеље или друге законске заступнике о постигнућу ученика, као и да евентуално иницира разговор са родитељем или другим законским заступником уколико је неопходно да се скрене пажња о постигнућу и препорукама за даље напредовање као и да се одазове иницијативи родитеља или другог законског заступника а у договору са истим преко одељењског старешине.

Иницијално процењивање и формативно и сумативно оцењивање

Члан 3

На почетку школске године наставник процењује претходна постигнућа ученика која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика. Наставник може да награди бројчаном оценом ученика за изузетне резултате иницијалног процењивања као мотивацију за даље учење.

Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање. Формативне оцене односе се на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење и евидентирају се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске јединице или целине или на крају полугодишта . Оцене добијене сумативним оцењивањем у првом разреду су описне и на крају полугодишта, односно школске године исказују се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука. Оцене добијене сумативним оцењивањем у осталим разредима су по правилу бројчане и евидентирају се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању.

Начин и поступак оцењивања

Члан 4

Начин и поступак оцењивања дефинисани су Чланом 10 **ПРАВИЛНИКА о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању** "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада, а у складу са програмом предмета. Провера постигнућа ученика обавља се на сваком часу. (Члан 12 Правилника о оцењивању ученика у основној школи).

У току полугодишта најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада, а нарочито: излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења и др.), учешћа у дебати и дискусији, писања есеја, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима, збирке одабраних ученикових продуката рада – портфолија, у складу са програмом наставе и учења, односно школским програмом.

Постигнуће ученика из практичног рада, огледа, лабораторијске и друге вежбе, уметничког наступа и спортске активности оцењује се на основу примене учениковог знања, самосталности, показаних вештина у коришћењу материјала, алата, инструмената и других помагала у извођењу задатка, као и примене мера заштите и безбедности према себи, другима и околини, у складу са програмом наставе и учења, односно школским програмом.

Оцењивање ученика који остварују додатну подршку у образовању

Члан 5

Начин и поступак оцењивања дефинисани су Чланом 8 **ПРАВИЛНИКА о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању** "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.

Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Распоред писмених задатака и писмених провера

Члан 6

Распоред писмених задатака и писмених провера дефинисани су Чланом 11 **ПРАВИЛНИКА о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању** "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.

Распоред писмених задатака и писмених провера (у даљем тексту: распоред) дужих од 15 минута уписује се у есДневник и објављује се за свако одељење на огласној табли школе и на званичној интернет страни школе најкасније до краја треће наставне недеље у сваком полугодишту.

Распоредом може да се планира највише једна провера у дану, а две у наставној недељи.

Распоред утврђује директор на предлог одељењског већа.

Распоред може да се мења на предлог наставника, уз сагласност одељењског већа. Промену распореда утврђује директор. Измењени распоред објављује се на исти начин као и распоред.

Одељењски старешина дужан је да прати да се писмени задаци и писмене провере, дуже од 15 минута, остварују у складу са распоредом и да благовремено указује директору и наставницима на обавезу поштовања распореда и прописани број провера.

Наставник је дужан да обавести ученике о садржајима програма наставе и учења који ће се писмено проверавати према распореду најкасније пет дана пре провере.

Писмене провере

Члан 8

Писмене провере дефинисани су Чланом 12 **ПРАВИЛНИКА о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању** "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.

Провера постигнућа ученика обавља се на сваком часу.

Писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута обављају се без најаве, а спроводе се ради утврђивања остварености циља једног или више часова и савладаности дела реализованих програмских садржаја, односно остварености операционализованих исхода.

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута се не уписују у дневник.

Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута евидентира се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта.

Резултати писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

Ученик у току часа може да буде само једанпут оцењен за усмену или писмену проверу постигнућа.

Оцена из писмене провере постигнућа уписује се у дневник у року од осам радних дана од дана провере, у противном писмена провера се поништава.

Ако након писмене провере постигнућа више од половине ученика једног одељења добије недовољну оцену, писмена провера се поништава за ученика који је добио недовољну оцену.

Оцена са писмене провере може бити поништена и ученику који није задовољан оценом.

Писмена провера из става 8. овог члана понавља се једанпут и може да буде организована на посебном часу.

Након поништене писмене провере, а пре организовања поновљене, наставник је дужан да одржи допунску наставу, односно допунски рад.

Ученик и родитељ има право увида у писани рад, као и право на образложење оцене. Начин остваривања увида у писани рад школа утврђује у сарадњи са родитељима.

Евиденција усменог испитивања и писмених провера

Члан 9

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у прописаној евиденцији и својој педагошкој документацији.

Наставник је у обавези да у својој педагошкој евиденцији код усменог испитивања и писмених провера напише датум и садржај испитивања односно провере, постигнуће ученика и препоруку за даљи рад. Пожељно је да наставник у својој педагошкој документацији евидентира индивидуалне специфичности ученика од значаја за предмет. Такође, пожељно је да наставник мотивише ученика и да то евинтира да ученик сам осмисли део наставног процеса где је примерено а у складу са стандардом 2.5.4 „ученик има могућност избора у вези са начином обраде тема, обликом рада или материјала“

Евиденција постигнућа ученика који раде по ИОП-у

Члан 10.

Евиденција постигнућа ученика који раде по ИОП-у врши се на основу Правилника о ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање. Правилник о ИОП-у се налази у прилозима овог Правилника

КРИТЕРИЈУМ ОЦЕЊИВАЊА ПО ПРЕДМЕТИМА ДРУШТВЕНИХ НАУКА

а у складу са Правилником о оцењивању за основно образовање и васпитање и Правилником о критеријуму формативног и сумативног оцењивања Стручног актива друштвених наука ОШ „Вук Караџић“, Лозница

Р. бр.	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
1.	<p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање понуђених текстова конкретним наставним потребама; - повезивање и груписање градива са одговарајућим садржајима из других предметних подручја – граматике, правописа, језичке културе; - разни облици усмереног читања; - систематско неговање изражајног читања; - служење аудио-снимцима узорних интерпретативних читања; - конкретним и успешним тумачењем штива; увежбавање читања на текстовима различите садржине и облика; - стварање добре слушалачке публике у разреду; - критичко освртање ученика на своје умење; - поклањање посебне пажње читању у себи; - усмерено и истраживачко читање; - уклапање вежби читања у друге облике рада у функцији свестраног стицања знања; - проверавање разумевања прочитаног текста; - информативно, продуктивно и аналитичко читање; - давање самосталних истраживачких задатака ученицима; - оспособљавање ученика за самостално учење; - разни облици поновљеног и усмереног читања; - навикавање ученика да слободно испољавају своје утиске, - подстицање ученика да утиске о делу доказују чињеницама из текста; - стимулисање ученичке истраживачке делатности; - истраживачки, проналазачки, стваралачки и сатворачки однос према књижевном делу; - ширење ученичких духовних видика; - активна улога ученика у наставном процесу; 	<p style="text-align: center;">Одличан (5)</p> <p>- ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из ове области (наводи дела и писце, разликује књижевне родове и врсте, одређује врсту стиха и строфе, проналази стилске фигуре и различите облике приповедања; самостално анализира књижевно дело, аргументовано образлаже свој став о делу и повезује га са другим текстовима по тематици, структури и мотивима);</p> <p style="text-align: center;">Врло добар (4)</p> <p>- ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из књижевности, уз малу помоћ наставника (самостално анализира књижевна дела уз познавање основних одлика и функционалних појмова);</p> <p style="text-align: center;">Добар (3)</p> <p>- ученик самостално испуњава захтеве основног и делимично средњег нивоа из књижевности (познаје основне одлике књижевности и разликује типове уметничког стваралаштва (усмена и ауторска књижевност); познаје основне функционалне појмове ;</p> <p style="text-align: center;">Довољан (2)</p> <p>- ученик минимално испуњава захтеве основног нивоа ове области, уз помоћ наставника (повезује наслове књижевних дела и имена аутора, разликује књижевне родове и препознаје основне одлике књижевних текстова);</p> <p style="text-align: center;">Недовољан (1)</p> <p>- ученик не испуњава минималне захтеве основног нивоа постигнућа из књижевности ни уз помоћ наставника.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прилагођавање понуђених текстова конкретним наставним потребама; - повезивање и груписање градива са одговарајућим садржајима из других предметних подручја – граматике, правописа, језичке културе; - разни облици усмереног читања; - систематско неговање изражајног читања; - служење аудио снимцима узорних интерпретативних читања; - конкретним и успешним тумачењем штива; увежбавање читања на текстовима различите садржине и облика; - стварање добре слушалачке публике у разреду; - критичко освртање ученика на своје умење; - поклањање посебне пажње читању у себи; - усмерено и истраживачко читање; - уклапање вежби читања у друге облике рада у функцији свестраног стицања знања; - проверавање разумевања прочитаног текста; - информативно, продуктивно и аналитичко читање; - давање самосталних истраживачких задатака ученицима; - оспособљавање ученика за самостално учење; - разни облици поновљеног и усмереног читања; - навикавање ученика да слободно испољавају своје утиске, - подстицање ученика да утиске о делу доказују чињеницама из текста; - стимулисање ученичке истраживачке делатности; - истраживачки, проналазачки, стваралачки и сатворачки однос према књижевном делу; - ширење ученичких духовних видика; - активна улога ученика у наставном процесу; - припремање за час, осмишљен рад на часу и рад после часа;

	<ul style="list-style-type: none"> - припремање за час, осмишљен рад на часу и рад после часа; - самостално решавање питања која буде истраживачку делатност; - постављање задатака који ученике подстичу да уочавају, откривају, истражују, процењују, закључују; - развијање индивидуалних склоности и способности ученика <ul style="list-style-type: none"> - адекватно вредновање ученичких напора; - прилажење језичко- изражајним средствима са доживљајног становишта, указивање на функционалне појмове; - примена више различитих наставних облика на једном часу (рад у пару, групни рад, индивидуални облик рада, фронтални рад у комбинацији са самосталним радом ученика); <ul style="list-style-type: none"> - стварање повољне климе; - одабир адекватних метода; - подстицање ученика да решавају проблеме, постављају питања, активно траже одговор из своје околине и окружења; <ul style="list-style-type: none"> - коришћење различитих извора знања; - примена одговарајућих наставних средстава која ће утицати на аудио – визуелну перцепцију ученика (чути, видети, рад) - пружање могућности ученику да пита, размишља, производи оригиналне идеје, открива нова значења и развија критичко мишљење. 		<ul style="list-style-type: none"> - самостално решавање питања која буде истраживачку делатност; - постављање задатака који ученике подстичу да уочавају, откривају, истражују, процењују, закључују; - развијање индивидуалних склоности и способности ученика <ul style="list-style-type: none"> - адекватно вредновање ученичких напора; - прилажење језичко- изражајним средствима са доживљајног становишта, указивање на функционалне појмове; - примена више различитих наставних облика на једном часу (рад у пару, групни рад, индивидуални облик рада, фронтални рад у комбинацији са самосталним радом ученика); <ul style="list-style-type: none"> - стварање повољне климе; - одабир адекватних метода; - подстицање ученика да решавају проблеме, постављају питања, активно траже одговор из своје околине и окружења; <ul style="list-style-type: none"> - коришћење различитих извора знања; - примена одговарајућих наставних средстава која ће утицати на аудио – визуелну перцепцију ученика (чути, видети, рад) - пружање могућности ученику да пита, размишља, производи оригиналне идеје, открива нова значења и развија критичко мишљење.
<p>2.</p>	<p>ЈЕЗИК</p> <ul style="list-style-type: none"> - поступно и селективно изучавање граматичких садржаја; <ul style="list-style-type: none"> - конкретизација нивоа обраде; - селективност; - заснивање тумачења граматичких категорија на њиховој функцији; - поступно и логичко увођење у морфолошке и синтаксичке законитости; <ul style="list-style-type: none"> - стална вежбања; - коришћење- аудио снимака; 	<p style="text-align: center;">Одличан (5)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе и лексике; показује веома висок степен ангажовања; зна и примењује граматичка правила у сложенијим примерима; <p style="text-align: center;">Врло добар (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе и лексике и 	<ul style="list-style-type: none"> - поступно и селективно изучавање граматичких садржаја; <ul style="list-style-type: none"> - конкретизација нивоа обраде; - селективност; - заснивање тумачења граматичких категорија на њиховој функцији; - поступно и логичко увођење у морфолошке и синтаксичке законитости; <ul style="list-style-type: none"> - стална вежбања; - коришћење аудио снимака; - елементарна систематска правописна вежбања;

<ul style="list-style-type: none"> - елементарна систематска правописна вежбања; - упућивање ученика на служење правописом и правописним речником (школско издање) - указивање на правилност у говору, на логичности јасност; - одређивање садржаја вежбања у настави језика на основу систематског праћења говора и писања ученика; - примењивање поступака који су се у пракси потврдили својом функционалношћу: подстицање свесне активности и мисаоног осамостаљивања ученика, сузбијање мисаоне инерције и имитаторских склоности, заснивање тежишта наставе на суштинским вредностима, повезивање наставе језика са доживљавањем уметничког текста, откривање стилске функције језичких појава, систематска и осмишљена вежбања у говору и писању, неговање примењеног знања и умења, повезивање знања о језику са непосредном говорном праксом, континуитет у систему правописних и стилских вежбања, илустрација одређених језичких појава...; - развијање радозналости и самосталности ученика; - истраживачки и стваралачки однос према језику; - чврста везаност наставног рада за животну, језичку и уметничку праксу; - свесна активност ученика; - заснивање тежишта обраде језичких појава на суштинским особеностима; - неговање стваралаштва; - практична и занимљива настава; - целовити сазнајни кругови (мотивација, сазнавање, резимирање, примена); - учестало спајање индукције и дедукције, анализе и синтезе, конкретизације и апстракције, теоријских обавештења и практичне обуке; - коришћење погодног полазног текста, исказа, говорних ситуација и доживљавање истих при обради новог градива; 	<p>примењује граматичка правила у сложенијим примерима уз малу помоћ наставника; показује висок степен ангажовања;</p> <p style="text-align: center;">Добар (3)</p> <p>ученик самостално испуњава захтеве основног и делимично средњег нивоа из фонетике, морфологије, синтаксе и лексике; ангажован је повремено; препознаје и примењује граматичка правила у основним примерима;</p> <p style="text-align: center;">Довољан (2)</p> <p>ученик минимално испуњава захтеве основног нивоа из фонетике, морфологије, синтаксе и лексике уз помоћ наставника; ангажован је веома ретко; препознаје граматичка правила у најједноставнијим примерима;</p> <p style="text-align: center;">Недовољан (1)</p> <p>ученик не испуњава минималне захтеве основног нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе и лексике ни уз помоћ наставника; не зна да препозна граматичка правила у најједноставнијим примерима.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - упућивање ученика на служење правописом и правописним речником (школско издање) - указивање на правилност у говору, на логичности јасност; - одређивање садржаја вежбања у настави језика на основу систематског праћења говора и писања ученика; - примењивање поступака који су се у пракси потврдили својом функционалношћу: подстицање свесне активности и мисаоног осамостаљивања ученика, сузбијање мисаоне инерције и имитаторских склоности, заснивање тежишта наставе на суштинским вредностима, повезивање наставе језика са доживљавањем уметничког текста, откривање стилске функције језичких појава, систематска и осмишљена вежбања у говору и писању, неговање примењеног знања и умења, повезивање знања о језику са непосредном говорном праксом, континуитет у систему правописних и стилских вежбања, илустрација одређених језичких појава...; - развијање радозналости и самосталности ученика; - истраживачки и стваралачки однос према језику; - чврста везаност наставног рада за животну, језичку и уметничку праксу; - свесна активност ученика; - заснивање тежишта обраде језичких појава на суштинским особеностима; - неговање стваралаштва; - практична и занимљива настава; - целовити сазнајни кругови (мотивација, сазнавање, резимирање, примена); - учестало спајање индукције и дедукције, анализе синтезе, конкретизације и апстракције, теоријских обавештења и практичне обуке; - коришћење погодног полазног текста, исказа, говорних ситуација и доживљавање истих при обради новог градива;
---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - у сазнајном процесу паралелкно и здружено запажати, упоређивати, закључивати, доказивати, дефинисати, наводити нове примере; - развијање мишљења код ученика; - практично смисаоно стицање знања; - стварање повољне климе; - одабир адекватних метода учења; - индивидуална укљученост; - подстицање ученика да примењују знања из једне области у другу и формирају функционална знања; - израда наставних средстава са ученицима и њихово коришћење у свакодневном раду, - функционално објашњавање градива; - изградња одговорног односа према себи; - осмишљено коришћење уџбеника и других извора знања у свакодневном раду. 		<ul style="list-style-type: none"> - у сазнајном процесу паралелкно и здружено запажати, упоређивати, закључивати, доказивати, дефинисати, наводити нове примере; - развијање мишљења код ученика; - практично смисаоно стицање знања; - стварање повољне климе; - одабир адекватних метода учења; - индивидуална укљученост; - подстицање ученика да примењују знања из једне области у другу и формирају функционална знања; - израда наставних средстава са ученицима и њихово коришћење у свакодневном раду, - функционално објашњавање градива; - изградња одговорног односа према себи; - осмишљено коришћење уџбеника и других извора знања у свакодневном раду.
<p>3.</p>	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> - укључивање садржаја за неговање културе усменог и писменог изражавања у обраду књижевног текста и рад на граматички и правопису; - интегрисање рада на богаћењу језичке културе са свим видовима усмених и писмених облика изражавања; - коришћење аудио снимака; - богаћење ученичког сазнања лексичким и морфолошким вежбањима; - упућивање ученика на служење речницима: једнојезичним и двојезичним, лингвистичким и енциклопедијским; - повезивање семантичких вежби са морфолошким и синтаксичким; - рад на стилистици реченице; - постављањем образаца и узора као циљ на путу неговања језичке културе; - ученички рад на самообразовању; - подстицање на литерарно стваралаштво; - неговање језичке чистоте; 	<p>Правопис:</p> <p>Одличан (5) – ученик зна и доследно примењује правописну норму у свим случајевима;</p> <p>Врло добар (4) – ученик зна правописну норму и примењује је у свим случајевима, уз поједине правописне грешке;</p> <p>Добар (3) – ученик познаје правописну норму и примењује је у већини основних правописних правила;</p> <p>Довољан (2) – ученик делимично примењује правописну норму у најосновнијим и једноставнијим примерима;</p> <p>Недовољан (1) – ученик не пише тачно сва слова ћирилице, не зна да примени правописну норму у најједноставнијим примерима.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - укључивање садржаја за неговање културе усменог и писменог изражавања у обраду књижевног текста и рад на граматички и правопису; - интегрисање рада на богаћењу језичке културе са свим видовима усмених и писмених облика изражавања; - коришћење аудио снимака; - богаћење ученичког сазнања лексичким и морфолошким вежбањима; - упућивање ученика на служење речницима: једнојезичним и двојезичним, лингвистичким и енциклопедијским; - повезивање семантичких вежби са морфолошким и синтаксичким; - рад на стилистици реченице; - постављањем образаца и узора као циљ на путу неговања језичке културе; - ученички рад на самообразовању; - подстицање на литерарно стваралаштво; - неговање језичке чистоте; - вежбање са ученицима примене знања, употребе способности и коришћење вештина;

	<p>вежбање са ученицима примене знања, употребе способности и коришћење вештина;</p> <ul style="list-style-type: none"> - примена одговарајућих наставних средстава која ће утицати на аудио- визуелно- моторну перцепцију ученика; - функционално објашњавање градива; - упућивање у начин процене сопственог напредовања ученика. 	<p>Писмени задаци:</p> <p style="text-align: center;">Одличан (5)</p> <p>– ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао је захтеве композиције кроз увод, разраду и закључак, види се поступност у излагању, реченице су јасне и правилне без граматичких и правописних грешака, стил писања богат је описима, емоцијама и појединим стилским изражајним средствима (у зависности од теме и захтева), рукопис ученика је леп, а рад уредан.</p> <p style="text-align: center;">Врло добар (4)</p> <p>– ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао захтеве композиције, реченице су јасне са мањим граматичким и правописним грешкама, стилу недостаје више описа и емоција.</p> <p style="text-align: center;">Добар (3)</p> <p>– ученик је тачно одговорио на тему, поједини делови композиције нису у потпуности испоштовани (нису повезани, недостаје увод или закључак), поједине реченице нису јасне, са честим правописним и граматичким грешкама, недостаје доста описа и емоција, рад је понегде нечитак и неуредан.</p> <p style="text-align: center;">Довољан (2)</p> <p>– ученик је делимично одговорио на тему, увод, разрада и закључак нису уједначени, реченице су нејасне и неповезане, стил је сиромашан са великим граматичким и правописним грешкама, рад је веома нечитак и неуредан.</p> <p style="text-align: center;">Недовољан (1)</p> <p>– ученик није ништа написао или ученик није одговорио на тему, нису испоштовани захтеви композиције, рад се не може прочитати, реченице су потпуно неповезане и нејасне са превише граматичких, правописних и стилских грешака.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - примена одговарајућих наставних средстава која ће утицати на аудио- визуелно- моторну перцепцију ученика; - функционално објашњавање градива; - упућивање у начин процене сопственог напредовања ученика.
--	--	---	---

	<p>Говорне вежбе:</p> <p>Одличан (5) – ученик се правилно изражава, тачно казује текст поштујући правила композиције, износи своје ставове, описе и емоције у складу са задатом темом, лепо формулише своје мишљење, има изграђену културу комуникације;</p> <p>Врло добар (4) – ученик успешно одговара на постављене захтеве, уз мања одступања;</p> <p>Добар (3) – ученик делимично одговара на постављене захтеве;</p> <p>Довољан (2) – ученик одговара на постављене захтеве само уз помоћ наставника и на врло једноставним примерима;</p> <p>Недовољан (1) – ученик се није припремио за усмено изражавање, не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.</p> <p>Рецитовање ученика:</p> <p>Одличан (5) – ученик изражајно, тачно и јасно рецитије текст уз одговарајућу дикцију, правилно изговара све гласове;</p> <p>Врло добар (4) – ученик изражајно, тачно и јасно рецитије текст уз делимично одговарајућу дикцију, правилно изговара све гласове;</p> <p>Добар (3) – ученик тачно рецитије текст, али без одговарајуће дикције и изражајности;</p> <p>Довољан (2) – ученик рецитије текст без дикције и изражајности, правећи често грешке;</p> <p>Недовољан (1) – ученик није научио задати текст.</p>	
--	--	--

СТРАНИ ЈЕЗИЦИ

У ОШ „Вук Караџић“, Лозница, први страни језик је енглески језик, а други страни језик је италијански језик у матичној школе, а у ИО Зајача је руски језик.

Оцењивање ученика врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању "Службени гласник РС", бр. 34 од 17. маја 2019, 59 од 22. априла 2020, 81 од 5. јуна 2020.

Стандардизована процедура развоја процеса оцењивања обухвата: планирање, дефинисање критеријума оцењивања и одговарајућих метода и развој задатака за оцењивање. Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада, активности и ангажовања, а у складу са исходима и стандардима. У току полугодишта најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере.

Први страни језик за први разред оцењује се само описно, према исходима. Остали разреди оцењују се формативно и сумативно.

Формативно и сумативно оцењивање

Формативно оцењивање кроз редовно праћење и процене напредовања у остваривању прописаних исхода и стандарда постигнућа кроз повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање. Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, у складу са овим правилником и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање је вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају класификационог периода. Домаћи задаци се не оцењују осим уколико наставник жели да награди ученика.

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се бројчано на следећи начин:

- **одличан (5)** добија ученик који у **потпуности** показује способност трансформације знања и примене; логички повезује и самостално изводи закључке, решава проблеме, критички расуђује; показује самосталност и висок степен активности и ангажовања.
- **врло добар (4)** добија ученик који у **великој мери** показује способност показује способност трансформације знања и примене; логички повезује и већим делом самостално изводи закључке, решава проблеме, критички расуђује; показује самосталност и висок степен активности и ангажовања.
- **добар (3)** добија ученик који у **довољној мери** показује способност

- трансформације знања и примене; логички повезује и делимично самостално изводи закључке, решава проблеме, критички расуђује; показује делимичан степен активности и ангажовања.
- **довољан (2)** добија ученик који у **задовољавајућој мери** показује способност трансформације знања и примене; уз подстицај логички повезује и изводи закључке, показује степен активности и ангажовања у задовољавајућој мери. Ученик се упућује на допунски рад и предлажу му се и други видови активности попут самосталне иницијативе за неке активности уз подршку наставника, вршњачког едукатора и слично.
  - **недовољан (1)** добија ученик који **не задовољава** у показивању постигнућа односно показује веома низак степен активности и ангажовања, а при том се и не труди и не тражи подршку у раду. Ученик се упућује на допунски рад и предлажу му се и други видови активности попут самосталне иницијативе за неке активности уз подршку наставника, вршњачког едукатора и слично.

Испод се налази табела шта се оцењује и како се оцењује у страним језицима.

ШТА СЕ ОЦЕЊУЈЕ	КАКО СЕ ОЦЕЊУЈЕ		
	Дијагностичко оцењивање	Формативно оцењивање	Сумативно оцењивање
<p>ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ</p> <p>Начин оцењивања:</p> <p>Тест састављен од вежби вишеструког избора, кратких одговора, разумевања прочитаног, допуњавања. У оквиру иницијалног тестирања пожељно је и да се испоштује и стандард 2.5.4, односно индикатор „ученик има могућност избора у вези са начином обраде теме, обликом рада или материјала“ (на пример:дате су и две вежбе од којих је једна за ученике слабијег постигнућа да напишу шта су научили из енглеског што би желели да поделе као и једна вежба за ученике напредног нивоа да у пар реченица продискутују неку актуелну тему на енглеском језику)</p>	<p>Провера претходно усвојених знања која се не оцењује бројчано већ има афирмативну препоруку за даљи рад ученика, истицање јачих страна и препоруке и корекције у раду. Резултати иницијалног теста не утичу на оцену, осим изузетних постигнућа где се ученику даје највиша оцена као изузетан начин почетка школске године.</p>	<p>Само формативне оцене где се ученици истичу, односно где су јасно видљиве њихове јаке стране.</p>	<p>Само се бројчано оцењују ученицикоји су показали изузетан резултат.</p>
<p>АКТИВНОСТ НА</p>		<p>Недвосмислена повратна</p>	<p>Сумативно се, у принципу, дају само</p>

<p>ЧАСУ</p> <p>Начин оцењивање:</p> <p>Редовно праћење активности ученика на часу. Како су ученици подељени у групе, прати се формативно и сумативно рад у оквиру групе.</p>		<p>информација о постигнућу ученика у виду похвале, сугестије и препоруке.</p>	<p>највише оцене везане за активност на часу уз обавезну препоруку.</p>
<p>УСМЕНА ПРОВЕРА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА</p> <p>Начин оцењивања:</p> <p>-читање, превод, дискусија, граматичка анализа текстова, ученички задаци по избору и у договору са наставником а ускладу са стандардом 2.5.4 односно индикатор „ученик има могућност избора у вези са начином обраде теме, обликом рада или материјала“</p>		<p>Формативно се оцењује у смислу недвосмислене информације, препоруке, похвале...</p>	<p>Сумативно се ученик исмоно оцењује бар једном у полугодишту.</p>
<p>ПИСМЕНА ПРОВЕРА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА</p> <p>Начин оцењивања је у виду честих провера до 15 минута у виду</p>		<p>Формативно се бележи препорука за даљи рад</p>	<p>Сумативно се оцењује на основу бодовне табеле која је видно исписана на сваком контролном задатку.</p>

<p>вишеструког избора, допуњавања, кратких одговора, класичних питања а све у складу са специфичношћу области која се проверава. Ученик добија и могућност, опционо, да искористи стандард 2.5.4. односно индикатор „ученик има могућност избора у вези са начином обраде теме, обликом рада или материјала“ као додатан задатак који му по наставничковој процени евентуално може помоћи да поред бројчане оцене има и формативну оцену у виду похвале, препоруке и слично...</p>			
<p>ОБАВЕЗНИ ПРОЈЕКТИ</p> <p>Начин оцењивања:</p> <p>Групни облик рада на одређену тему, а оцењује се ангажман у групи, активност, показане вештине у коришћењу материјала и извођењу задатака, сарадња, доношење одлука критички одабир, идејна решења</p>		<p>Формативно се оцењује у виду недвосмислене информације активност ученика у групи, постигнуће у оквиру делегирања задатака, поштовање рокова, сарадње, идеја...</p>	<p>Сумативно се оцењује ученик узимајући у обзир очекивано постигнуће у складу са његовим индивидуалним карактеристикама и интересовањима. Обавезни пројекти су осмишљени да су стимулативни и раде се више часова, а имају за циљ да најпре те формативне оцене буду јасне како би ученик на крају добио што вишу</p>

			сумативну оцену. Ученик, у принципу, добија више сумативне оцене изузев ако одбија да ради и после могућности да сам предложи активност у складу са пројектом.
<p>ИДЕЈНА РЕШЕЊА, ПРАКТИЧНИ РАД, ЕКСПЕРИМЕНТ И ПРОЈЕКТИ КОЈЕ ИНИЦИРА УЧЕНИК</p> <p>Начин оцењивања:</p> <p>Овакав вид рада предлаже ученик самостално, у складу са својим интересовањима. Ученик је дужан да овакво решење предложи наставнику бар седам дана пре реализације како би се на адвектан начин пропратио рад ученика. То може бити предавање, пано, презентација, осмишљавање било каквог пројекта у складу са прописаним градивом или предлог неког пројекта ван градива у виду додатне или допунске наставе...</p>		Формативно се оцењује у виду препоруке идејно решење и дају недвосмислене смернице и похвале.	Сумативно се оцењује оригиналност идеје, реализација у складу са способностима ученика, труд и залагање. Уколико ученик не реализује ову активност, то не подлеже никаквој санкцији с обзиром на то да је то факултативни пројекат који иницира ученик.

<p>УЧЕШЋЕ У ШКОЛСКОМ ТИМУ ЗА ПРОЈЕКТЕ У НАСТАВИ КРОЗ САРАДНИЧКУ НАСТАВУ СА ДРУГИМ ШКОЛАМА</p> <p>Начин оцењивања:</p> <p>Ово су пројекти ван школских активности сарадничке наставе са другим школама у виду заједничког обележавања значајних датума интегративне наставе (Европски дан језика, Светски дан науке, Дан заштите животне средине, Дечја недеља, Светски дан здраве хране, Дан школе, пројекти сарадње са другим школама у виду сарадничких интегративних часова), тематских дана, или ваннаставних и ван школских активности а реализују се кроз предавања, вршњачко учење, квиз такмичења...</p>		<p>Ученик се оцењује формативно кроз препоруку</p>	<p>Учешћем у три оваква пројекта ученик аутоматски добија оцену 5 у Дневник.</p>
<p>ВРШЊАЧКО УЧЕЊЕ-наставна, ваннаставна активност и</p>		<p>Формативно се оцењују ученици у виду похвале за иницирање и</p>	<p>Сумативно сваки ученик који се нађе као вршњачки едукатор и реализује</p>

<p>ваншколска активност (у договору са наставником)</p> <p>Начин оцењивања:</p> <p>-активност „помогао/помогла сам другу/ другарици из разреда да научи...“</p> <p>-активност „желим да будем предавач у одељењу или групи или другом одељењу или другој школи“- ова активност се најављује бар седам дана раније</p>		<p>реализацију овакве активности.</p>	<p>активност у складу са очекиваним исходом односно планираном активношћу у договору са наставником, добија оцену пет у Дневник. Ако ученик делимично реализује, даје му се формативна оцена и похваљује иницијатива. Ако ученик не реализује не подлеже санкцијама али може само још једном да иницира овакву активност јер је већ једну пропустио.</p>
<p>ОДНОС ПРЕМА РАДУ</p> <p>Начин оцењивања:Прати се однос према раду у току једног класификационог периода</p>		<p>Формативно у виду повратне информације, сугестије, препоруке, похвале.</p>	<p>Сумативно за изузетна постигнућа.</p>
<p>Наставници сраних језика: Петар Косовац, Светлана Самуровић, Бранка Петковић, Мирјана Марковић, Сенка Симић, Слађана Живановић</p>			

Историја 5. р

р.	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ</p> <p>Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима, евентуално виртуелна посета музеју, локалитету...</p> <p>Увођење ученика у главне појмове историје као науке: ера, датум, век, деценија, миленијум, прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика</p> <p>Вежбање рачунања времена и препознавања врсте ист.извора на датим примерима</p> <p>Коришћење Логосовог е -уџбеника: тестови, видео записи са питањима, ППТ;</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика са праисторијских локалитета, ППТ, видео материјали</p> <p>Обезбеђивање корелације са сродним предметима: географија, ликовно- скулптуре Лепенског вира и Винче, музичко васпитање-бубњеви, верска настава- постанак човека, грађанско васпитање- подела друштва по својини...</p> <p>Стално коришћење историјске карте и историјског атлас</p>	<p>Оцену одличан (5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; <p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; <p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; <p>Оцену довољан (2) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио су на нивоу 	<p>Иницијално тестирање</p> <p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Сумативно оцењивање: писана провера- тест</p> <p>Карта- појмови везани за Стари век и Праисторију</p> <p>Индивидуални рад- израда ППТ презентација и паноа</p> <p>Израда ленте времена- стари век</p>

	<p>репродукције, уз минималну примену;</p> <ul style="list-style-type: none"> – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и <p>у недовољној мери критички расуђује;</p> <p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује 	
--	--	--

Историја 6. р

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ презентација</p> <p>Упознавање ученика са основним појмовима средњег века, прво теоријски а затим и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика</p> <p>Вежбање препознавања врсте историјских извора карактеристичних за средњи и рани нови век</p> <p>Коришћење е- уџбеника: тестови, видео записи са питањима, ППТ</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, ППТ,</p>	<p>Оцену одличан (5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; <p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; <p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p>	<p>Иницијално тестирање</p> <p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика</p> <p>Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова</p> <p>Редовност доношења домаћег задатка</p> <p>Сумативно оцењивање: писана провера- тест</p> <p>Карта- појмови везани за Европу, Средоземље и српске земље</p> <p>Индивидуални рад- израда ППТ презентација и паноя</p>

<p>видео материјали, пројектна настава; израда шема и др. Корелација са сродним предметима: географија, веронаука, ликовно, музичко, грађанско, српски језик кроз интегративну наставу и тематско повезивање Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације Обележавање Дана словенске писмености, Савиндан Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; <p>Оцену довољан (2) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; – понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; <p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; – не изводи закључке који се заснивају на подацима; – критички не расуђује 	<p>Израда ленте времена-средњи век и рани нови век</p> <p>Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску Евиденције наставника Прегледање свески Групни рад (посматрање наставника, излагањегрупа, процена осталих ученика) Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика) Сналажење на карти</p>
--	--	--

Историја 7. р

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ презентација Упознавање ученика са основним појмовима новог века, прво теоријски а затим и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика Вежбање препознавања врсте историјских извора карактеристичних за нови век</p>	<p>Оцену одличан (5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; <p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p>	<p>Иницијално тестирање Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова Редовност доношења домаћег задатка</p>

<p>Коришћење е- уџбеника: тестови, видео записи са питањима, ППТ</p> <p>Користити методе/технике и облике рада, које активирају ученике и у којима су самосталнији у раду: анализа слика, историјске карте, историјских извора, различитих графичких организатора, ППТ, видео материјали, пројектна настава; израда шема и др.</p> <p>Корелација са сродним предметима: географија, веронаука, ликовно, музичко, грађанско, српски језик кроз интегративну наставу и тематско повезивање</p> <p>Упућивање ученика на коришћење уџбеника, додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа, кратких записа, кратких излагања</p> <p>Постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације</p> <p>Обележавање Дана државности, Боја на Чокешини, боја на Лозници</p> <p>Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења.</p> <p>Посета локалном музеју и културно-историјским споменицима из савременог доба</p> <p>Проналажење примера за период савременог доба од стране ученика</p> <p>Проверавање знања историјско- географских појмова, кроз испитивање на карти</p>	<p>– у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;</p> <p>– самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;</p> <p>– решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;</p> <p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <p>– у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;</p> <p>– у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;</p> <p>– већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;</p> <p>– у довољној мери критички расуђује;</p> <p>Оцену довољан (2) добија ученик који:</p> <p>– знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;</p> <p>– у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;</p> <p>– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;</p> <p>Недовољан (1) добија ученик који:</p> <p>– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;</p> <p>– не изводи закључке који се заснивају на подацима;</p> <p>– критички не расуђује</p>	<p>Сумативно оцењивање: писана провера- тест</p> <p>Индивидуални рад- израда ППТ презентација и паноа</p> <p>Израда ленте времена- нови век</p> <p>Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску</p> <p>евиденције наставника</p> <p>Прегледање свески</p> <p>Групни рад (посматрање наставника, излагањегрупа, процена осталих ученика)</p> <p>Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)</p> <p>Сналажење на карти</p> <p>Посета културно историјским институцијама и догађајима, Данима сећања, обележавању важних датума</p>
--	---	---

Историја 8. р

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМСКИХ САДРЖАЈА	КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА	НАЧИНИ ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
--	-----------------------	---

Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, шема, графикона, ППТ презентација

Упознавање ученика са основним појмом савременог доба , прво теоријски а затим и практично, применом на примерима, а потом и самостално давање примера од стране ученика

Вежбање препознавања врсте историјских извора карактеристичних за савремено доба

Коришћење е- уџбеника: тестови, видео записи са питањима, ППТ

Користити методе/технике и облике рада који активирају ученике и којима се осамостаљују у раду: анализе слика, историјских извора (Приступање Југославије Тројном пакту), ППТ, видео материјали (филм „Три обећања“, Бомбардовање Београда 1941., РТС Бомбардовање Југославије) плакати

Стално коришћење историјске карте и историјског атласа

Упућивање ученика на коришћење додатне литературе, интернета, енциклопедија, ради израде паноа и ППТ презентација

Посета локалном музеју и културно- историјским споменицима из савременог доба
Проналажење примера за период савременог доба од стране ученика

Припремање наставника за часове, водећи рачуна о особеностима одељења

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;

- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;

- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;

- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;

- у довољној мери критички расуђује;

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност

Иницијално тестирање
Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика

Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова

Редовност доношења домаћег задатка

Сумативно оцењивање:

писана провера- тест

Индивидуални рад- израда

ППТ презентација и паноа

Израда ленте времена

Свакодневно бележење

активности ученика на часу у свеску

евиденције наставника

Прегледање свески

Групни рад

(посматрање наставника, излагањегрупа, процена осталих ученика)

Рад у пару

(посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)

Сналажење на карти

Посета културно-историјским институцијама и догађајима,

Данима сећања, обележавању важних датума

Обележавање Дана победе над фашизмом ,
Коришћење ресурса локалне историје

Проверавање знања историјско- географских
појмова, кроз
испитивање на карти

Коришћење разноврсних техника сумирања
градива: ленте

времена, мапе ума, табеле

Постављање ученика у различ. ситуације.
евалуације и самоевалуације

репродукције и примене;

– не изводи закључке који се заснивају на
подацима;

– критички не расуђује

Наставнице историје: Весна Митровић и Милосава Савић

На основу члана 76. став 14. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17 и 27/18 – др. закон),
Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК

О БЛИЖИМ УПУТСТВИМА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПРАВА НА ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН, ЊЕГОВУ ПРИМЕНУ И ВРЕДНОВАЊЕ

Предмет Правилника
Члан 1.

Овим правилником прописују се ближа упутства за остваривање права на индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП), његову примену и вредновање у предшколској установи, основној и средњој школи, (у даљем тексту: установа) који има за циљ оптимални развој детета, ученика и одраслог и његово напредовање и осамостаљивање у вршњачком колективу.

Термини изражени у овом правилнику у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Право на ИОП имадете, ученик и одрасли коме је потребна додатна подршка због тешкоћа у приступању, укључивању и учествовању у образовању и васпитању, ако те тешкоће утичу на негову добробит, односно остваривање исхода образовања и васпитања или представљају ризик од раног напуштања школовања, и односе се на дете, ученика или одраслог који:

1) има тешкоће у учењу (због специфичних сметњи у учењу или проблема у понашању и емоционалном развоју);

2) има сметње у развоју или инвалидитет (телесне, моторичке, чулне, интелектуалне или сметње из спектра аутизма);

3) потиче, односно живи у социјално нестимулативној средини (социјално, економски, културно, језички сиромашној средини или дуготрајно борави у здравственој, односно социјалној установи);

4) из других разлога остварује право на подршку у образовању.

Право на прилагођен начин образовања по ИОП-у у смислу проширивања и продубљивања садржаја учења има и ученик са изузетним способностима који стиче основно и средње образовање и васпитање.

Васпитач, наставник, односно стручни сарадник прати развој и процес учења детета, ученика, односно одраслог кроз области: вештине за учење, социјалне и комуникацијске вештине, самосталност и брига о себи.

Ако у поступку праћења васпитач, наставник или стручни сарадник, утврди да постоје физичке, комуникацијске или социјалне препреке које неповољно утичу на добробит и развој детета, ученика, односно одраслог и на очекиване исходе образовања и васпитања, приступа се прикупљању података ради формирања документације у сврху пружања одговарајуће подршке у образовању и васпитању.

Васпитач, наставник, односно стручни сарадник, поред података из става 2. овог члана прикупља податке из различитих извора: од родитеља, односно другог законског заступника (у даљем тексту: родитељ), стручњака ван образовне установе који добро познаје дете, ученика, односно одраслог, од вршњака и самог детета, ученика, односно одраслог, при чему се користе различити инструменти и технике (систематско посматрање активности детета, ученика, односно одраслог у различитим ситуацијама, разговор, тестирање, интервју и упитник за ученика и друге који познају дете, односно ученика. Медицински налази су, по потреби, саставни део документације.

На основу прикупљених података и документације из ст. 2 и 3. овог члана, стручни сарадник координира израду и у сарадњи са васпитачем, односно наставником и родитељем израђује педагошки профил детета, ученика, односно одраслог (у даљем тексту: педагошки профил).

Педагошки профил садржи опис образовнеситуације детета, ученика, односно одраслог и основ је за планирање стратегија васпитача за подршку добробити детету, односно индивидуализованог начина рада са учеником, односно одраслим.

Мере индивидуализације

Члан 4.

На основу педагошког профила у којем су утврђена подручја у којима је потребна додатна подршка, васпитач, наставник и стручни сарадник планирају мере за отклањање физичких, комуникацијских и социјалних препрека (у даљем тексту: мере индивидуализације).

Мере индивидуализације остварују се путем:

1) разумног прилагођавања простора и услова у којима се одвија активност у предшколској установи, односно настава у школи (отклањање физичких баријера, осмишљавање додатних и посебних облика активности, израде посебног распореда активности итд.);

2) прилагођавања метода рада, наставних средстава и дидактичког материјала, начина давања инструкције и задавања задатака, праћења напредовања, начина усвајања садржаја, провере знања, организације ситуација учења, постављања правила понашања и комуникације и др.

3) измена садржаја активности у васпитној групи, односно садржаја учења и исхода образовања и васпитања.

Мере индивидуализације спроводе се током процеса образовања и васпитања, као саставни део образовно-васпитног рада васпитача, односно наставника, о чему се води педагошка документација.

Планиране мере индивидуализације у установи, уписују се у Образац 3.

Предлог за утврђивање права на ИОП

Члан 5.

Предлог за утврђивање права на ИОП директору установе подноси тим за инклузивно образовање, на основу процене коју даје васпитач, наставник, стручни сарадник или родитељ, након што су претходно примењиване, евидентиране и вредноване мере индивидуализације.

Предлог из став 1. овог члана садржи наводе и образложене разлоге за подношење предлога за утврђивање права на ИОП, као и доказе о претходно примењеним мерама индивидуализације.

Установа писменим путем обавештава родитеља да је поднет предлог за утврђивање права на ИОП.

Родитељ својим потписом потврђује да је упознат са поднетим предлогом за утврђивање права на ИОП, разлозима за његово подношење и да је сагласан да се приступи изради ИОП-а.

Сагласност родитеља из става 4. овог члана даје се на Обрасцу 6.

Садржај ИОП-а

Члан 6.

ИОП је посебан акт установе којим се планира додатна подршка у образовању и васпитању детета, ученика, односно одраслог ако мере индивидуализацијенису довеле до остваривања добробити детета, односно остваривањаисхода образовања и васпитања илидо задовољавања образовних потреба ученика са изузетним способностима.

ИОП садржи:

- 1) податке о детету, ученику односно одраслом и податке о тиму за додатну подршку(Образац 1);**
- 2) педагошки профил детета, ученика,односно одраслог (Образац 2);**
- 3) план мера индивидуализације (Образац 3);**
- 4) персонализовани програм наставе и учења (Образац 4);**
- 5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а (Образац 5);**
- 6) сагласност родитеља (образац 6).**

ИОП може да садржи и:

- 1) план транзиције – план подршке детету и ученику при укључивању у образовање, при преласку на други ниво образовања или при преласку у другу образовну установу;(Образац 7);**
- 2) план превенције раног напуштања образовања за децу и ученике у ризику од раног напуштања школе (Образац 8).**

Персонализовани програм наставе и учења из става 2. тачка 4) овог члана доноси се за област у оквиру наставног предмета, један наставни предмет, групу наставних предмета или све наставне предмете за разред који ученик, односно одрасли похађа, као и за ваннаставне активности.

За ученика са изузетним способностима школа доноси прилагођен и обogaћен ИОП, сходно ставу 1. овог члана.

Садржај ИОП-а који се остварује у школи дат је на Обрасцу 1, Обрасцу 2, Обрасцу 3, Обрасцу 4, Обрасцу 5, Обрасцу 6, Обрасцу 7 и Обрасцу 8.

Садржај ИОП-а који се остварује у предшколској установи дат је на Обрасцу 1, Обрасцу 2, Обрасцу 3, Обрасцу 5, Обрасцу 6 и Обрасцу 7.

Образац 1, Образац 2, Образац 3, Образац 4, Образац 5, Образац 6, Образац 7 и Образац 8 одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Један примерак ИОП-а се доставља родитељу и члановима тима. Појединачни обрасци се, по потреби, достављају свим лицима која су задужена за реализацију у ИОП-у.

Врсте ИОП-а
Члан 7.

ИОП се израђује према образовним потребама детета, ученика, односно одраслог и може да буде:

- 1) ИОП1 - прилагођени програм наставе и учења у коме се планира циљ пружања подршке, прилагођавање и обogaћивање простора и услова у којима**

се учи, прилагођавање метода рада, уџбеника и наставних средстава током образовно-васпитног процеса, односно активности у васпитној групи, њихов распоред као и лица која пружају подршку;

2) ИОП2 - измењени програм наставе и учења у којем се, осим садржаја из става 1. тачка 1) овог члана, планира прилагођавање исхода образовања и васпитања и прилагођавање садржаја за један, више или за све предмете;

3) ИОП3 - проширен и продубљен програм наставе и учења који се примењује за ученике са изузетним способностима.

Предшколска установа доноси ИОП1, а основна и средња школа ИОП1, ИОП2 и ИОП3.

Израда и доношење ИОП-а

Члан 8.

Тим за инклузивно образовање, после донете одлуке о прихватању предлога за утврђивање права на ИОП, директору установе предлаже чланове тима за пружање додатне подршке детету, ученику, односно одраслом (у даљем тексту: Тим).

Директор установе, после добијене писмене сагласности родитеља, односно одраслог, именује Тим.

Тим у предшколској установи чине: васпитач, стручни сарадник, сарадник у предшколској установи, родитељ, а у складу са потребама детета и педагошки асистент или лични пратилац детета. На предлог родитеља, члан тима може бити и стручњак ван установе који добро познаје дете.

Тим у школи чине: наставник разредне наставе, односно одељенски старешина, предметни наставник, стручни сарадник, родитељ, а у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно лични пратилац детета. На предлог родитеља, односно одраслог, члан тима може бити и стручњак ван установе који добро познаје ученика, односно одраслог.

ИОП израђује Тим на који сагласност даје родитељ, односно другизаконски заступник.

Доношењу ИОП2 претходи доношење, примена и вредновање ИОП1, сагласност родитеља за прелазак на ИОП2 уз обавезно прибављање мишљења интересорне комисије за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком.

Уколико родитељ неоправдано одбије учешће у изради или давању сагласности на ИОП, установа је дужна да о томе обавести надлежну установу социјалне заштите у циљу заштите најбољег интереса детета, односно ученика.

ИОП доноси педагошки колегијум на предлог тима за инклузивно образовање.

Примена ИОП-а

Члан 9.

ИОП се остварује у оквиру заједничких активности у групи предшколске установе, односно у одељењу школе. Васпитач, односно наставник при

планирању свог рада у групи, односно одељењу, укључује мере и активности предвиђене ИОП-ом.

У остваривању ИОП-а у установи активно учествују сви чланови Тима и сви други који непосредно раде са дететом, учеником, односно одраслим.

Ако примена ИОП-а захтева финансијска средства, установа упућује писмени захтев интерресорној комисији за процену потреба за додатном образовном, здравственом и социјалном подршком детету или ученику.

Оцењивање ученика који се образују по ИОП-у Члан 10.

Ученик који се образује по ИОП-у оцењује се на начин и према исходима планираним ИОП-ом, а у складу са посебним законом.

Завршни испит, пријемни испит и матурски испит ученик полаже у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, уз неопходна прилагођавања која предлаже и образлаже тим, а у складу са ИОП-ом.

Покретање васпитно-дисциплинског поступка Члан 11.

Када се васпитно-дисциплински поступак покреће за ученика који се образује по ИОП-у, тим за инклузивно образовање и тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања заједно анализирају да ли је школа спровела мере које су предвиђене ИОП-ом. Овом анализом се утврђује ефекат планираних и предузетих мера и, по потреби, уводе нове мере подршке и мењају стратегије рада са учеником.

За ученика који се образује по ИОП-у, тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у сарадњи са тимом за инклузивно образовање сачињава план појачаног васпитног рада, односно план заштите уколико ученик трпи насиље. Том приликом води се рачуна о областима из педагошког профила ученика у којима је ученику потребна подршка.

Кретање кроз образовни систем детета, ученика и одраслог који остварују додатну подршку

Члан 12.

За свако дете, ученика и одраслог који остварује право на додатну подршку, установа планира и спроведи посебне мере за припрему детета, ученика и одраслог за прелазак у нови циклус, односно ниво образовања, или прелазак у другу

установу, као и мере за припрему образовне установе у коју се укључуједете, ученик и одрасли.

Хоризонтална и вертикална проходност подразумева несметано кретање детета, ученика и одраслог кроз систем:

- 1) укључивање у образовну установу;
- 2) прелазак са једног нивоа образовања на други;
- 3) прелазак из установе у установу;
- 4) прелазак из развојне групе у васпитну групу у предшколском васпитању и образовању, односно из одељења за децу са сметњама у развоју у редовно одељење;
- 5) завршетак школовања и припреме за самостални живот у заједници.

У циљу припреме установе и остваривања континуитета подршке коју добија дете, ученик и одрасли, Тим установе коју похађа дете, ученик, односно одраслије у обавези да најмање три месеца пре преласка детета, ученика, односно одраслог успостави сарадњу са Тимом установе у којој дете, ученик, односно одрасли наставља да стиче образовање. Сарадња установе траје најмање још три месеца од тренутка укључивања у другу образовну установу.

План транзиције (Образац 7) је саставни део ИОП-а. За спровођење плана транзиције потребна је писана сагласност родитеља.

Вредновање и измена ИОП-а

Члан 13.

Вредновање ИОП-а врши се ради процене остварености циљева и исхода утврђених ИОП-ом.

Вредновање ИОП-а унутар установе врши Тим према унапред утврђеној динамици у ИОП-у и према насталој потреби, у првој години уписа тромесечно, а у свим наредним годинама на почетку сваког полугодишта, односно радне године. Вредновање ИОП-а се заснива на анализи које мере подршке су биле делотворне и које планиране исходе је достигло дете, ученик, односно одрасли.

На основу вредновања ИОП-а, Тим процењује да ли је за ученика даље потребно:

- 1) ревидирати постојећи ИОП;
- 2) писати нови ИОП;
- 3) укинути ИОП и израдити План мера индивидуализације;

На основу резултата вредновања ИОП-а Тим допуњује педагошки профил у складу са актуелном образовном ситуацијом и израђује предлог измена и допуна ИОП-а. Измена ИОП-а врши се у складу са развојем детета, односно напредовањем ученика и одраслог: ако постигне планиране исходе пре очекиваног рока или не постиже очекиване исходе, односно у другим случајевима када настану промене у понашању и/или у окружењу.

Резултати вредновања се достављају тиму за инклузивно образовање и педагошком колегијуму.

Спољашње вредновање ИОП-а врши просветни саветник, односно саветник спољни сарадник у току стручно-педагошког надзора. У оквиру вршења стручно-педагошког надзора утврђује се испуњеност услова у поступку доношења ИОП-а, вреднује се садржај и примена ИОП-а.

Подаци о резултатима вредновања ИОП-а саставни су део документације ИОП и воде се на Обрасцу број 5.

Наставак спровођења, односно престанак потребе за ИОП-ом Члан 14.

На основу вредновања, уз сагласност тима за инклузивно образовање, педагошки колегијум доноси одлуку о даљој примени, изменама и допунама ИОП-а или престанку потребе за ИОП-ом, на предлог тима.

Одлука о наставку спровођења ИОП-а доноси се ако се утврди да планиране активности одговарају потребама детета, ученика, односно одраслог или да се резултати могу очекивати након одређеног периода рада. Време спровођења ИОП-а може се продужити, уз сагласност родитеља, односно сагласност одраслог.

Одлука о престанку потребе за ИОП-ом доноси се ако се утврди да се даљи напредак детета, ученика, односно одраслог може остваривати применом мера индивидуализације, уз претходно прибављено мишљење ученика, односно одраслог, у складу са годинама и зрелошћу.

Одлука из става 3. овог члана доноси се уз сагласност родитеља, односно другог законског заступника детета или ученика, односно сагласност одраслог.

Право на заштиту података Члан 15.

Подаци прикупљени од стране тима ради израде ИОП-а морају бити заштићени од злоупотребе и не смеју се користити у друге сврхе без сагласности лица чија је сагласност неопходна за спровођење ИОП-а.

Установа је дужна да обезбеди заштиту података о детету, ученику, односно одраслом.

Евиденција и документација ИОП-а Члан 16.

Евиденција о остваривању образовања и васпитања по ИОП-у води се у прописаној евиденцији о васпитно-образовном раду у предшколској установи и образовно-васпитном раду у школи, у складу са законом.

Документација која прати ИОП саставни је део педагошке документације коју води предшколска установа, односно школа. За дете, ученика, односно одраслог који се образује по ИОП-у обавезни део педагошке документације чини и портфолио.

Члан 17.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилникo ближим упутствима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање („Службени гласник РС”, број 76/10).

Члан 18.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-602/2018-04

У Београду, 18. септембра 2018. године

МИНИСТАР

Младен Шарчевић

ИОП ОБРАСЦИ

САДРЖАЈ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА (ИОП)

Врста ИОП - а: _____ (ИОП1, ИОП2 или ИОП3)

Деловодни број:

Потпис директора и печат установе:

Образац 1 - Лични подаци и подаци о тиму за додатну подршку

А. Лични подаци	
Име и презиме детета/ ученика/це	
Датум рођења	
Место и адреса становања	
Име и презиме родитеља/старатеља	
Место и адреса становања родитеља/старатеља (уколико није иста)	
Медицинска документација и (навести извор података)	
Постоји ризик од раног напуштања образовања	
Б. Подаци о установи и тиму за додатну подршку	
Предшколска установа/ Школа	
Васпитна група/ Разред и одељење	
Васпитач/ Одељењски старешина	
Координатор тима за додатну подршку детету	
Чланови тима за додатну подршку детету (име и презиме, функција)	
Остали учесници у изради/ примени ИОП-а (име и презиме и функција)	

Коме се ИОП даје на увид на основу сагласности родитеља	
Сагласност родитеља/старатеља на спровођење ИОП-а (потпис и датум)	
Сагласност родитеља/старатеља на престанак спровођења ИОП-а (потпис и датум)	

Датум израде ИОП-а: _____

Датум састанка за ревизију/евалуацију ИОП-а: _____

Сагласан сам да сви мени познати подаци о личности који се прикупљају и обрађују током израде ИОП-а представљају за мене тајну коју, у складу са чланом 47. Закона о заштити података о личности, морам чувати и да могу прекршајно и кривично одговорати за повреду тајности.

Чланови/це ИОП тима (потиси): _____

_____

_____

Координатор/одговорна особа за реализацију ИОП-а (потпис): _____

Образац 2 - Педагошки профил

Педагошки профил	
Јаке стране и интересовања детета , односно ученика/це	Потребе за подршком
Б.1 Учење и како учи (издвојити важне чињенице о начинима делања у ситуацијама учења и развоју диспозиција ¹ односно о досадашњим образовним постигнућима, стиловима учења, ставовима према школи, мотивацији за учење, интересовањима, областима и специфичним и како се ови аспекти понашања испољавају у различитим ситуацијама) ²	
Б.2 Социјалне вештине (издвојити важне чињенице о односима са другима, одраслима и вршњацима, поштовању правила и и реаговању у различитим социјалним ситуацијама)	
Б.3 Комуникацијске вештине (издвојити важне чињенице о начинима размене информација са другима, укључујући и степен познавања језика на коме се одвија образовно васпитни процес, као и могућност коришћења вербалних, визуелних и симболичких средстава комуникације)	
Б.4 Самосталност и брига о себи (издвојити важне чињенице о способности старања о себи и обављању свакодневних активности код куће и у вртићу/ школи)	
Б.5 Утицај спољашњег окружења на учешће, развој и учење (издвојити важне чињенице о породичним и другим условима који могу да утичу на добробит, укључивање, учење и напредовање)	

¹Односи се на дете у предшколском васпитању и образовању

²Односи се на ученика у основном и средњем образовању и васпитању и полазника у ФООО

Идентификоване приоритетне области и потребе за подршком у образовању и васпитању:	Додатна подршка за коју је потребно одобрење интересорне комисије:

Образац 3 - ПЛАН МЕРА ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ

Процена потреба за подршком				
Мере/врста подршке	За које активности, односно предмете/области	Кратак опис мере/врсте подршке	Циљ пружања подршке	Реализује и прати (ко, када)
Прилагођавање метода, материјала и учила (мере индивидуализације)				
Прилагођавање простора/услова у којима се активности односно учење одвија (нпр. отклањање физичких баријера, специфична организација и распоред активности и сл.)				
Прилагођавање начина праћења развоја детета, односно провере постигнућа и оцењивања ученика				
Остале мере подршке (уколико их има, навести)				

Образац 4 - Персонализован програм наставе и учења

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):
-----------------	--------------------------

	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Предмет/област:	Циљ (очекивана промена):			
	Укупно трајање:			
Кораци/Активности:	Реализатори	Учесталост и трајање	Исход/очекивана промена	Начин провере остварености исхода
1.				
2.				
3.				

Напомена: Персонализован програм наставе и учења израђује се за сваку идентификовану приоритетну област или наставни предмет

Образац 5 - Праћење и вредновање ИОП-а

Предмет/област 1 (образац 4)	Степен у коме су остварени ИСХОДИ		
	Потпуно (+)	Делимично (+/-)	Неостварен и (-)
Исход 1 (уписати исход)			

Исход 2(уписати исход)			
Исход 3 (уписати исход)			

Видови прилагођавања (у свим областима)	Степен у коме су прилагођавања била делотворна		
	Делотворни (+)	Делимичн о (+/-)	Неделотворни (-)
Прилагођавање 1: (уписати прилагођавање и стратегију)			
Прилагођавање 2: (уписати прилагођавање и стратегију)			
Прилагођавање 3: (уписати прилагођавање и стратегију)			

Одлука о мерама/ врстама подршке у наставку образовања:

Образац 6 - Сагласност родитеља, односно старатеља на ИОП

Предлагач за израду ИОП-а:	
Име и презиме детета/ученика за кога се предлаже ИОП:	
Васпитна група/разред и одељење:	
Име и презиме родитеља/старатеља:	
Образложење предлога: (ако је предшколска установа односно школа, подносилац предлога, прилаже доказе о претходно предузетим мерама индивидуализације образовно-васпитног рада)	
ИОП израђује тим установе у саставу:	
Назив предшколске установе, односно школе:	
Седиште предшколске установе, односно школе:	
Назив објекта предшколске установе, односно издвојеног одељења школе:	
ИОП се израђује за радну/школску годину:	
Директор предшколске установе, односно школе — потпис, датум и печат:	

Сагласност родитеља, односно старатеља за израду ИОП-а

Упознат/за сам са правима и обавезама као и процедуром планирања и примене ИОП-а и потврђујем да:

Сагласан/а сам са израдом ИОП-а: _____

Нисам сагласан/а са израдом ИОП-а: _____

Образложење:

Образац 7 - План транзиције

Сврха плана транзиције:

Временски период за реализацију плана транзиције:

Група активности	Активности	Циљ групе активности	Носиоци и учесници	Динамика	Исходи (навести кључне исходе)
1.Активности усмерене на дете/ученика/одраслог и породицу	1.1.				-
	1.2.				-
	1.3.				-
	1.4.				-
2. Активности усмерене на васпитну групу/одељење	2.1.				-
	2.2.				-
	2.3.				-
	2.4.				-
	2.5.				-
3. Активности у установи у којој се образује дете/ученик/одрасли	3.1.				-
	3.2.				-
	3.3.				-
	3.4.				-

	3.5.				-
4. Активности усмерене на другу образовну установу	3.1.				-
	3.2.				-
	3.3.				-
	3.4.				-
5. Активности усмерена на институције у локалној заједници	4.1.				- - - -

Сагласност родитеља, односно старатеља за примену плана транзиције

Сагласан/а сам: _____

Нисам сагласан/а: _____ Образложење:

_____

Образац 8 - План превенције раног напуштања школе

Датум израде:

Подаци о ученику-ци у ризику од раног напуштања образовања	
Да ли ученик живи у потпуној породици? (или код старатеља, у хранитељској породици)	
Занимање и тренутно запослење мајке и оца	
Да ли ученик мора материјално да доприноси за живот породице	
Да ли ученик мора нематеријално да помаже у породици (чување браћа и сестара и сл.)	
Да ли породица остварује право на социјална давања	
Да ли примања која породица има омогућавају школовање детета (уџбеници, школски прибор, одећа, обућа, ужина)	
Да ли услови у којима породица живи омогућавају да ученик равноправно учествује у процесу образовања (струја, вода, грејање, да ли има услове за учење и др.)	
Да ли ученик редовно похађа наставу (број оправданих и неоправданих изостанака)	
Да ли ученик има недовољне оцене и колико?	
Да ли је ученик понављао неки разред (који/е)	

Да ли је ученик прихваћен од друге деце у одељењу (да ли има другове, другарице; да ли има вршњачку подршку у учењу)	
Постојање других фактора ризика	

Мере подршке за ученика под ризиком од раног напуштања образовања				
Опис мера подршке (активности које ће се спровести)	Потребна средства, ресурси који постоје у школи, ресурси ван школе и сл.	Очекивани исход мере подршке	Временски период за спровођење мере	Име особе/а одговорне за реализацију мере

Сагласност родитеља, односно старатеља за примену мера

Сагласан/а сам: _____

Нисам сагласан/а: _____

Образложење:

